

EDINOST

Glasi slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edini je moč.

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vsa leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorli in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Opravištvo »via Zonta 5.«

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Terrente« Nuova Tipografia; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznačila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Semitizem in antisemitizem.

Iz kobaridske okolice, 28. okt.

Dandanes se govori in piše povsod o semitizmu in antisemitizmu; zato bode priljubeno, izpregovoriti nekoliko obširneje tudi v slovenskih listih o teh pojmi. Treba je tega seosobno pri nas, kajti na Goriškem se prikazujejo nekaj let sem tuji kupčujoči židje, kateri niso bratje židom domače boje. Vrivajo se ti uže tudi v naše hribe; posebno so tod po Kotu in ob levem bregu Soče blizu Kobarida razpeli svoje mreže. Zelo se bojim, da ne mine, kakor drugod po svetu, mnogo let tudi pri nas, da pride ne le marsikatero najlepše posestvo, temuž ves Kot in ves lev breg Sočin v židovske roke; to se vé po manipulacijah, kakoršne umejo le židje, in katere izvirajo iz njihove silovite zvitosti in neprekosljive prekanjenosti. Umeje se, da to ne velja o vseh židih; ali te lastnosti se nahajajo pri židih v neprimerno večji meri, nego pri drugih. Jeden prav navaden slučaj židovskih manipulacij naj nam pojasni nevarnost, ki nam od strani židov preti. Kedor čita antisemitične (protižidovske) liste, zna jih dokaj. Jud barantač se vsiljuje povsod; če ga vržeš pri vratih ven, pride ti zopet pri oknu nofer. Ni moči odkrižati se ga, dokler se mu nisi udal in od njega kupil ponujane — slabega blaga za dobre svoje denarje. In če nemaš denarjev, jud je uže tako dober, da ti upa, vendar podpisati mu moraš menjico na 1, 2 ali 3 mesece. Prvi korak židov je srečno storjen. Ko poteče obrok i nisi plačal, prihiti jud in tirja te za plačilo. Če denarja nemaš, da bi plačal, pa podpisai novo menjico in zavezaj se, plačati mu mastne, dvakrat mastne obresti s kapitalom vred po dveh mesecih. Ta manipulacija ponavlja se večkrat v letu. Iz dolga od 200 gld. narastel ti je dolg 400 ali še več goldinarjev, in še sam ne veš, kako. To je nemoralen, nenraven čin; to je goljuha, odtirja, katerej postava ne more do kože. Vsaka država mora sloneti na pravnej etičnej podlagi; maje se, če jej ta pogoj ni zagotovljen. Cilj vsake odgoje mora biti pravnega etičnega značaja. Židovska pravnost, etika, je drugačna od naše kristijanske. Naša je vseobča, človeška, humana; židovska nad vse sebična, pa le nasproti kristijanom. Ker so pa židje v svojem poštenjanji nasproti kristijanom v našem

smislu neetični, zato pogosti izgredi protinjim, kateri se utegnejo razviti do socialne splošne agitacije. Slaba država, kder treba mnogo postav, postav za vsako malenkost; in to le zaradi pomanjkanja etičnega momenta, prepričanja njenih državljanov. Nujen obstoj ni zagotovljen. Ker ne želim, da bi prepozno prišli do spoznanja naši ljudje, oločil sem se, podati nekoliko črtic o takošnih židovskih zmajih; zmajih, pravim, in ne judih sploh. »Tribüne« je antisemitičen, menda edini list na Dunaji, ki pogostoma prinaša dolge članke o židih in njihovem talmudu, to je, o tistej judovski knjigi, iz koje zajemajo, kako je treba kristijana, za katerega ima polno grdih psovč, samo ne besede — človek, s prekanjenostjo na meh odrsti. Ta list prinaša uže vse leto izvrstne poučne članke tudi iz peresa iz vrstnega profesorja dr. Rohlinga, izvrstnega poznavaleca vseh židovskih knjig in v njih nahajajočih se, iz človeškega stališča popolnem zavržljivih, nenravnih nakan in načel, obrnenih proti kristijanom in njihovem gmotnemu in duševnemu blagostanju. Hočeš torej natančneje biti poučen o bistvu antisemitizma, le čitaj pridno »Tribüne« in poskrbi si dr. Rohlingove brošure, to je, male knjižice, ki govore tudi o zgodovinskih podatkih židovske posilnosti in drugih njihovih krepostij, po katerih se kristijani uničujejo telesno in moralno, da bode nekaj jud gospodar sveta, kristijani vsi pa njegovi hlapi. Potem pa bode dosežen tisti želeni, iskreno zaželeni dan židov, da bode na svetu samo jeden gospod, ime mu bode Izrael, in vsi drugi bodo sužnji, kakoršni so se nahajali le o prastarih časov, ko se je govorilo le o poganih, ki niso še poznali edinega Boga. To, pomnite, želé talmudovi židje iskreno, kajti takrat pride njihov mesija, in to želé prav tako, kakor je gori napisano. — Tedaj humanizem, za čegar širjenje in povzdignjenje se je truda stotin, da, tisočev let uporabilo, ta toll draga pridobitev človeštva, pogrezne se zopet v grob, in ti katoliško človeštvo bodeš hodilo kot suženj po tej nekaj tvojjej zemlji in ne bodeš smelo plakati, ne proliči ene solze na grobu humanizma. In ti židje se svojimi gori opisanimi željami za blagostanje kristijanstva, v kojih rokah je skorej vse dunajsko časopisstvo, slepe po svojih časopisih ves svet, da so

oni — zagovorniki, pospešitelji humanizma. In kaj mislite, da-li izprevidijo to prevaro liberalni Nemci? Kaj še! V židovski rog trobijo na vso svojo moč. Res izkazuje Rothschild svoj humanizem vsako toliko, darovaje za kakšen blag namen nekaj tisočev, a to je le pesek v oči tistim ljudem, ki so itak uže slepi, da ne vidijo ničesa; kateri ne izprevidijo, kolika nevarnost jim preti od židov. V takem slučaju so hitro pri roci vsi časopisi — saj so židovski, da povzdigujejo moča v deveta nebesa, mej tem, ko kristijana, ki podari za blag namen, kakor n. pr. rajnik Scaramanga v Trstu 300.000 gld., niti ne omenijo. In zakaj to tako? Res, kar stori kristijan, to ni izvir humanizma. Da, kar Gojim, nejud, stori, ni nikakoršnega prida, slabo je. Semiti so bivali za starih časov ob rekah Eufrat in Tigris in po družih krajih azijskih. Bili so to Babilonci, Asirci, Sirci in Feničani, Kartaginci, od kojih odepivši so se naselili Hebrejci v kanaanskih nižavah. Premetenost Feničanov v kupčiji, kakor velkanska, okužujoča spridenost Babiloncev in Asircev so bile uže tačas skoraj svetovno znane. Ko je Krist nastopil in začel prve kali človečanstva ali humanizma, rekoč, da je le jeden Bog in so vsi ljudje pred njim jednaci, polagati v srca spridenega, zapeljane človeštva, stregli so mu, kakor znano, po življenji in ga res po triletnem njegovem poučevanju na čudo pravičen način na križ pribili, da so se le zuebili toll jim silnega protivnika. In ko bi dandanes toliko moči imeli, ka-li mislite, ali ne bi morda še huje delali? Dandanašnji židje so skupili vso Ano kulturo gori imenovanih Semitov in jo dandanes uporabljajo proti nam. In takošni ljudje niti ne najdejo splošnega protivja pri kristijanah, kakor je uže gori bilo omenjeno. Da celo v nas Slovencih, v naših gorskih krajih, nahajajo se ljudje, kateri greó takšnim ljudem na roke. Te poučiti je dolžnost vsacega poštenjaka, bodi si karkoli po svojem stanu, in to mora se goditi nemudoma, da ne bi utegnolo biti prepozno. A da se pa tudi mej izobraženci nahajajo zagovorniki semitskih, nepoštenih činov, tega pač ne bi si bil mislil, temu se moram pa čudom čuditi. Te mislece in gori imenovane liberalne Nemce, ki za Semite govoré, za nje celo v boj hodijo, te ljudi imenujemo tudi Semite — kristijanske; a

vsí tisti, koji z vsemi postavno privoljenimi sredstvi odkrivajo in podirajo nakane semitskega izroda in ljudstvo o teh grdih nakanah poučujejo, nazivljajo se Antisemiti. Vedenje prvih — semitizem, a ono slednjih — antisemitizem. Pri nas v gorah se nahaja nek tipus take semitske baže. O tem se pripoveduje marsikaj lepega. Ta je tisti mož, ki gre tako radostno na roke nekemu, uže nekaj let v naše kraje in v poznejih časih uže bolj pogostoma zahajajočemu židu, da mu le nekoliko dobička kaže. Da torej nemaniti za las značaja, to je naravna in lahko umevna posledica. Kedo bi si bil kedaj mislil, da je še v slovenskem narodu in prav v nas tu dobiti kacega Semitofila. In takošni ljudje se vam kaj pobožne delajo. Do sedaj se je govorilo le o tercialkah, a odslej bo treba odkrivati tudi tercijske. Bog daj, da bi se varal, a svojo misel hočem izreči, da takošen duh si utegne, predno si ljudje domislijo, pridobiti trdno pozicijo ne le v Kobaridu, temuž tudi po drugod v Kotu in na levem bregu Sočinem. Po dosegi tega bode prepozno, bojim se, ali vsaj vse težavnejše, vreči ga iz pridobljene pozicije, torej trebe delati sedaj uže skupno na to, da se mu povsod zabrani vsako utrjenje. Popreje je zahajal bolj poredkoma k nam, a sedaj, kakor uže gori omenjeno, prihaja bolj pogostoma in spremljan je od družega, da ga izuri v svojem svetem poslu in postavi v pridobljeno pozicijo kot posadko. Srečni gorjani potem! Bog se vas usmili in pošlji rajje žveplo in ogenj nad vas, kakor nekaj nad Sodomo in Gomoro! Tisočkrat bolj srečni boste! Torej gorjani! bodite na oprezu in uporabljajte vsa postavno privoljena sredstva v dosego naše svete svrhe. Konečno mi je omeniti še, da se marsikateri neodvisen možak, marsikateri izobraženec na pač preveč ponižen način klanja takšnim semitskim tujcem. Dokler nekateri judjemisle, da je njihov Jehova ves drug korenjak, nego-li naš dobri Bog, dotlej nema uzroka kristijan pečati se s takošnimi ljudmi.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Obe delegaciji mirno in točno izvršujete svojo nalogo ter odobravate vladine predloge, tu pa tam z nebi-

Podlistek.

Puščavnikova premišljevanja.

Gospod urednik! Mnogo imate sodelovalcev, puščavnika pa ne. Ne obečam, Bog ve, kaj; le tu pa tam se mi morda kaka modra zabliska, kajti nihče na vsem božjem svetu nema več časa za premišljevanje od puščavnika. Sedel sem, ni še davno tega, ves udan v voljo božjo, obrnjen tja, kamor solnce zahaja, in premišljeval revščino, beračijo in splošno bedo tega trudapolnega življenja, koje nam je pa k ljubim pelinovej kupi, katera nam je pri vsakem požirku zaliva, od bornega črviča do veleuma, ki se mu »homo sapiens« pravi, nad vse drago in milo. »Oj kod revščina?« vprašal sem se. Drugi ljudje, ki niso puščavniki, trdijo, da siromaštvo v istej moči raste, čem več se ubogi ženijo, ter pravijo, da bi dobro bilo, ako bi se tukaj-le, kar se namreč ženitovanja tiče, sedaj še vsacemu beraču prostega, — lesa postavila, katera naj bi se le onemu odprla in ga v zakonska nebesa spustila, ki bi dokazal posest, ali stalno službo, ali pa vsaj poln možnjček drobiža. Vse drugo naj bi se ne ženilo in ne možilo, ampak po besedah sv. Pavla tako ostalo, kakor je on bil, kar je, kakor sam pravi, boljše! Pod božjim solncem ni stvari, da bi ne imela svojih dveh strani, — solčne in senčne, in taki so tudi nazori o svetovnej revščini in siromaštvu, koje povsod z nešetim bogastvom vstric pohaja. Na-

zori družih od moje puščavniške brihtnejih glav me danes ne brigajo, današnji svet je sebičen, ne zamerite mi, če vam torej i jaz svoje nazore o tej reči razodenem. Stalni narastaj revščine po mojem premišljevanji ne izhaja iz svobodnega ženitovanja, ampak iz slabega zasobnega gospodarstva, koje od dne do dne bolj propada. V lastnej deželi se le za 50 let nazaj ozrimo, ko so naši predniki, Bog jim daj dobro, še volnato in platneno robo, doma spređeno in tkano in narejeno nosili, ko naša kmetiška dekleta niso še v svili in baržunu k božjej službi hodila, ko naši mladeniči niso še svilnatih oprsnikov imeli, ko naši gospodarji, hlapei in pastirji še niso zadnjega, trdo in kravvo zasluženega krajcarja za smrdljivo in kužno žganje po grlu poganjali! Ozrimo se v tiste čase, in videli bomo mesto sedanjih rubežnih in kantnih papirjev, ki gospodarjem po hišah za tramovi in po predalih leže, napolnjene možnjčke z srebrnim denarjem, brez katerega takrat nobena hiša, da, noben pastir ni bil. Spridenost in razuzdanost ste se šopirile tedaj le po mestih, kmetiška tla so jima bila še nepristopna in nastopek je bil očividen: »polne možnjice, pa zdrave butice«. Pa ne, da bi mi kedo oporekal, lahko so se dobro imeli, ker jim ni bilo treba visocega davka plačevati in družih priklad tudi niso poznali. Na to odvrnem: »Ako niso imeli tolikih troškov, tudi niso poznali tolikih dohodkov.« Stroški in dohodki so vedno drug z drugim v najlepšem soglasji in čem večji so prvi, tem

obilnejši so pri umnem gospodarstvu poslednji, torej tukaj ni nič! Ako na mesec 30 goldinarjev potrebujem, da preživim svojo obitelj, zaslužim jih pa 45, ima teh 15 goldinarjev, ki mi čez neogibne potrebe ostanejo, prav toliko vrednosti oziroma današnjega časa, kakor jo je imelo pred 50 leti pet goldinarjev, ki so ostali čez mesečni zaslužek, kateri je morda le 20 goldinarjev pri 15 goldinarjih stroškov nanašal. Poglavitna reč je, da se te 15 goldinarjev tako obrne, kakor se je obrnolo pred 50 leti 5 goldinarjev, namreč da se spravijo v hranilnico, ne pa v žganjarijo »auf's Niemerwiedersehens.« Z vso puščavniško ozbilnostjo prašam dalje: kaj je treba našim kmetiškim dekletom zavijati poželjivo grudo v dragoceno obleko iz svile in žameta, ki požre toliko desetakov, kolikor se jih s krvavimi žulji v potu obraza zasluži. Kaj jim je treba nositi svilnatih robcev po 500 krajcarjev, če bombažast za 30 ali 50 krajcarjev prav tako telesnim in moralnim potrebam zadostuje. Kaj je treba kmetiškim fantom, kaj treba baraban kupovati si dragih volnatih tvarin za nedeljo in praznik, ki veljajo 3000 in še več krajcarjev, če za najsvetejšo službo božjo pošteno narejena obleka iz domačih pridelkov, po zimi suknena, po leti platnena, ki ne stane povprečno 1000 krajcarjev popolnoma zadostuje. Ni nam treba gledati, kako se gospoda oblači, ta nam nič mari, vsak za se. Bog pa za vse! Kaj je treba, da kmet gospodo povsodi posnema v razuzdanosti in raskošnosti, le tam ne, kder bi jo smel,

kder bi jo moral — v vednosti. Mladi fantel vrni se k mezlanastej in slvosuknenej domačej obleki, in mlada devotka, zavijaj svoje mične in darežljive natorne darove v domače platno, ali če uže mora tuje biti, v ceni bombaž, možila se bož zaradi tega še veliko lože. Rajši pa glejte, da strogo posnemate gospodo v vednosti in ročnih opravilih, v lepem in prijaznem vedenji in obogatite v kratkih letih, da bo veselje. Dandanes se povsodi lep služček ponuja in pri varčnosti in modrem osobnem gospodarstvu se dandanes lahko v par letih tisoči prištedijo. Lep zaslužek pa, ki ga denašnji čas povsod ponuja, tirja odločno pred vsem drugim histro glavo, katera se več ali manj v šoli doseže. Šole ne menim v ožjem, ampak v splošnem pomenu besede. Šola je človeku vse njegovo življenje, sicer ne dvema enakomerno, vendar za vsakega jako podučljivo po izglednej učiteljici, izkušnja imenovanej. Skušnja sama pa ne zadostuje, treba jo je krepko s teorijo ali vednostjo podpreti, in to človeka še le mojstra napravi, ki je vsakemu položaju kos. Dva in petdeset nedeljnih in 14 prazničnih popoldnevov ponujajo ti zlati čas za to. Pusti toraj pogubni liter in sezi mesto po njega, po podučno knjigo in ostane ti denar in pridobiš si vednosti, ki ti je potrebna za zdajnej pridobitek vsakdanjega kruha, kajti več, ko kdo zna, tem bolj je zmožen, več zaslužiti, temveč si lahko prihrani — če hoče. Da se pa človek teoretično naobrazi, zato je pred vsem dobra

stvenimi preizembami. To je dober vzgled prihodnjemu državnemu zboru.

Na Dunaji so 30. oktobra zopet študentje rogovili in počenjali reči, ki so dunajskemu vseučilišču na veliko sramoto. — V novem vseučilišču je namreč ta dan začel razlagati cerkveno pravo profesor Maassen, ki je bil lansko leto rektor in se je v dunajskem deželnem zboru potegnil za češko ljudsko šolo na Dunaji. To pa je ustavoverce in njih pristaše jube hudo speklo in provzročili so uže lansko leto izgred zoper njega. Enako so osnovali tudi letos napad na tega poštenega moža. Ko je namreč z gorkimi besedami nagovoril svoje poslušalce ter jim živo proročeval, naj varujejo čast novega vseučilišča, začela je zbrana množica razsajati, upiti, kričati in razbijati, kakor kaki divjaki. A profesor Maassen se ni prestrašil, ostro je karal tako počenjanje, ki dela sramoto učenosti posvečenemu kraju. — Drugi dan je profesor Lorenz v velikej svojej, natlačenej dvorani nagovoril študente in izjavil, da so včerajšnji izgredi v učilnici profesorja Maassena vse oddelke vseučilišča osramotili; oni so ga primorali, da bo s podučevanjem čakal do časa, ko se red napravi. Izrekel je, da so izgredi tudi njega razžalili, da sramotenje njegovega tovariša tudi njega sramoti; on obžaluje, da je bil lansko leto zoper njega. — Profesor Maassen je ena največjih znanstvenih dik dunajskega vseučilišča in on ni vreden temu možu remenov od čevljev odvezati. Lorenz je izjavil, da se podučevanju odpove, ako to tako dalje pojde, ker njegovo dostojanstvo zahteva, da slovo da vseučilišču, na katerem se žali učna svoboda.

V Brnu so imeli delalci zadnjo nedeljo jako viharen zbor. Vstali so izgredi; policijski komisar, ki je zahteval, naj se zborovanje konča, bil je razžaljen in policija je naposled storila red ter nekoliko razsajalcev zaprla.

V Budimpešti se je te dni posvetoval ministerski načelnik Tisza z hrvatskimi zaupnimi možmi; vsi pričujoči so poudarjali potrebo, da se banku malu imenuje in deželni zbor skliče, da se povrne zopet normalne razmere.

Roparji v Hercegovini se vedno bolj množijo. Ponoči od 28. na 29. oktobra je zadela žandarmerijska patrula blizu vasi Kocanj na roparsko četo, ki je imela kakih 30 mož. Začel se je boj in patrula se je morala večje moči umakniti. Roparjev je več mrtvih in ranjenih, patrula pa ni izgubila nobenega moža.

in odprta glava, veselje in trdna volja potrebna. Oslu še nihče ni brati naučil.

Veselo in ozbiljno voljo si človek v dotedajnih letih in okoliščinah, v kakoršnih se nahaja, pridobi, dobra glava mu mora pa prirojena biti in tukaj je velicega upliva podedovalna teorija naturalistov, da navadno vse moralne in fizične lastnosti roditeljev na otroke prehajajo, kar je bilo tudi uže starim ljudstvom znano, da se nasledujejo do tretjega in četrtega kolena. Zatorej bi bilo posebno treba gledati, da se, kolikor mogoče, zakonske zveze bistroumni mladeničev in deklic pospešujejo, koji so v pravej požrtovalnej ljubezni drug drugemu udani. Vsak pogled v vsakdanje življenje nas uči, da so otroci tacih roditeljev, kateri so se na pogladi prave čiste ljubezni in sočutja vzeli, čuda bolj nadarjeni mimo onih, pri kojih je premoženje in gmotna veljavnost zakonsko zvezo sklepala, kder je bil mesto porednega dečka Amorja brezčutni Pluton posredovalec pogodbe, ki je za vse življenje veljavna in se jej zakon pravi.

Človeštvo ne bi tako očitno fizično in moralno propadalo, ko bi se zakoni le na pogladi ljubezni, one prave ljubezni, ki se le občutiti, nikakor pa popisati ne dá, — sklepali. Kako resničen je Schiller:

„Drum prüfe wer sich ewig bindet,
Ob sich das Herz zum Herzen findet,
Der Wahn ist kurz, die Reu ist lang!“

(Konec priljubljen.)

Vnanje dežele.

Ruskemu carju je poročil Balabanov o spremembah v Bolgariji. Car ga je jako prijazno sprejel ter se zelo zanimival za bolgarske zadeve in željo izrekel, da se vojaško prašanje k malu vredi. Carjev pribočnik pojde te dni v Sofijo, da bode vplival pri vredbi tega prašanja.

Italijanski državni zbor se odpre 22. t. m.

Francoska poslanska zbornica je 31. oktobra z 339 glasov proti 160 izrekla zaupanje vladi. Clemenceau je hudo grajal kolonijalno in zunanjo politiko. Ferry pa jo je zagovarjal in izrekel upanje, da kitajska vlada ne napove vojne, česar tudi francoska ne misli storiti.

Turška vlada je izrekla, da Leseps brez novega dovoljenja sicer sme sueški kanal razširiti, ne pa novega napraviti.

V Londonu so 30. oktobra v dveh krajih na podzemeljskej železnici dinamit užgali, 38 oseb je bilo poškodovanih, vožnjo so morali ustaviti. Hudedelcev še niso našli, sumi se, daje to atentat Fenijerjev. V Londonu je velik strah. — V Baltimoru blizu Pitsburga pa se je na tovornem vlakcu v predoru užgalo 1200 funtov dinamita, ves predor je razrušen in mrtvi vsi ljudje, ki so se peljali z vlakom.

Iz Egipta se zopet poroča, kakor uže tolikokrat, da je egiptovska vojska popolnem potolkla krivega proroka, i da je bil tudi prorok ubit. Verovati temu poročilu ni mnogo.

V Pekingju je vstala kolera.

Dopisi.

Iz Lokve, 31. oktobra.

(Bralno društvo v Lokvi.) Po dolgih željah smo prišli vendar do tega, da se osnuje bralno društvo. V nedeljo 28. t. m. je bil povabil začasni odbor lokavsko občinstvo v posvetovanje, kako bi se dala stvar izvršiti. Pri tukajšnjem gostilničarju g. Milavci je bilo zbirališče. Udeležila se je tega shoda vsa lokavska inteligencija, izimši nekoga, kateri bi v svojej zavisti in srdi najrajši poklical nebeški ogenj, navlasti na glavne aranžerje, te pohvalne narodne stvari. A tega človeka, kakor tudi njegovega prijatelja označiti hočem po resnici in pravici niže doli. — Gospod učitelj L. vstane, ter razlaga zvesto poslušajočemu ga občinstvu pomen in važnost bralnih društev, opisuje, kako družijo taka društva koristno s prijateljem, ter živo priporoča občinarjem, naj se obilno vpišejo v društvo, naj agitujejo povsod za pridobitev novih udov in to sebi v čast, narodu pa v prid. Ta toli primerni in navdušeni govor je našel odmev v srčih zvestih poslušalcev, pokazal je dobro svoj vspeh, ker vpisalo se je takoj 27 udov v društvo. Kdor bi menil, da to ni veliko, motil bi se, navlasti, če so mn znane tukajšnje razmere. Mimo over, ki imajo svoj vzrok v mnogih razmerah, — opomniti mi je osobito kovarskega rovanja, ki sta ga načinila dva možakarja zoper našo društvo. Ta dva se odlikujeta, eden po »deutsche Intelligenz«, drugi pa kot reponosec in figurant. A prvi simpatij ne uživa v vasi nikakoršnih, niti od inteligentnih, niti od priprostih ljudi! — Drugi pa je silno domišljav, da si ne zna niti čitati in le za silo pisati. Edina dobra njegova stran je ta, da ima debelejšo kožo od svojega pokrovitelja in se ne meni dosti, tudi če je časih oštevan v »receptisu«, (ker tako nazivlje on časopise). Servilno udan je pokroviteljstvu svojemu.

Ta dva moža, sedeča v nedeljo zvečer v gostilni, vpraša nekdo, zakaj nista prišla k zborovanju in ali se vpišeta v bralno društvo.

„Jaz bi se, rekel je prvi, ko bi učitelja ne bilo. In temu je pritril tudi kopitarski njegov trabant, češ, da tudi on ne more učitelja videti. Jaz vprašam, zakaj ne? Mislim, da učitelj ne zasluži tega. Ali morda ta dva veljaka to peče, da se jima g. učitelj ne uklanja. Sicer so osobnosti zoperne, kakor veli neki latinski pregovor, in ni prav, da »naša junaka« iz osobne neopravičene mržnje do g. učitelja škodujeta svetelj narodnej stvari! Mislim tudi, da bi osobito lokavska »Intelligenz« morala biti prijateljska šola. A nekemu gospodu premenba v šolskem svetu ni prav, pa je gotovo le šol v dobro, kajti od novega krajnega šolskega sveta pričakujemo, da bode vsaj kaj delal. Želeti je v prvej vrsti, da bi Lokve dobila svoje

šolsko poslopje, ker sedanja šolska soba je nepravilna za šolo, kar je izrekel pri zadnjej inšpekciji — kakor sem izvedel iz gotovega vira — sam c. k. okrajni šolski nadzornik Sinkovič.

Konečno mislim: če se tudi ne vpišeta označena naša junaka v bralno društvo, da je vendar zagotovljen temu obstoju, ker radi dveh vojakov, če tudi se skujeja, gre vendar-le vojska dalje. Za to govori tudi srečno postavljeni odbor: prečast. g. kaplan J. Rekar, predsednik, g. Miba Božeglav, gostilničar, stare korenine pošteni in narodnjak, podpredsednik, gosp. Avgust Narodnik, bivši učitelj, sedaj trgovec, blaginjak; gosp. J. Leban, učitelj, tajnik; — odborniki: g. Bole, Milavec, Frankovič Anton; namestnika: Škarbar Franjo in Jakob Merija.

Meni je bilo, da poročim tu resnico, za katero jamčim s svojim podpisom. Ako bode treba, postrežem še s podrobnostmi, ker take ljudi treba krtačiti, ne glede ni na desno, ni na levo.

Iz Celovca, 25. vinotoka.

(Različne misli o zadnjem zasedanju kranjskega deželnega zbora.) Za nas koroške Slovence (kakor tudi za primorske in štajerske) se nič ne dela. Zato smo pomoči pričakovali od hrabrega postopanja kranjskih Slovencev. Na svojo žalost pa vidimo, da so našemu vozu podvrhli močno in veliko cokoljo. Drugače vsaj si ne morem tolažiti nekaterih glasovanj. Da so slovenski poslanci glasovali za potrjenje volitev iz velikega posestva, to mi je razumljivo iz mnogih uzrokov.

A drugo važno glasovanje za znane groše pa mi je čisto nerazumljivo.

Neki »beschwichtigungs-hofrath« v »Novicah« sicer pravi, da je govor le o podučevanju »druzega deželnega jezika«; toda nas starih zajcev s tem ne preslepi! Naj le poskusijo na enej kočevskej šoli uvesti slovenščino kot učni predmet, bodo videli, kakošen ropot in krik se vzdigne po vsej Nemčiji!

Na to tudi ne mislijo; ampak sankcionirali so le nemški poduk v slovenskih večrazrednicah. Preverjen sem sicer, da slovenskega naroda na Kranjskem s 600 gold. ne ponemčijo; tudi ko bi dovolili v ta namen 6000 ali celo 60.000 gld. na leto, ne posreči se jim z lepa, kajti jaz poznam Kranjca, — dokler ima še eno kapljo zdrave krvi v sebi, dokler je Kranjec, Slovenec, in ako bi desetkrat nemško znal. Ne dopada se nam pa, da je to stvar sam narodni zastop sankcioniral. Štajerci, Korošci in Primorci poredko: »Če uže Kranjci slovenščino popuščajo, in celo nagrade razpisujejo za hitrejšo ponemčevanje naroda, potem — poveslno slovenski prapor..... Kam pridemo po tej logiki, tega mi ni treba dalje razpravljati.

Če pomislimo stvar samo ob sebi, pridemo do tega zaključka: ali se otroci v večrazrednicah po tem potu nemščine nauče, ali pa se je ne nauče. Ako se je ne nauče, potem je poduk nepotreben, potrat časa in okrajšanje drugih predmetov, torej se mora ovreči; ako se pa nemščine nauče, potem so take šole ponemčevalnice, in še le prav je naša narodna dolžnost, da jih spodbijamo. Tertium non datur.

Vsi smo sicer prepričani, da se kranjski otroci v teh nemških urah ne ponemčijo, — pogubna pa je za nas moralna stran, ki v tem sklepu tiči.

Vprašanje pa je: ali je to postopanje tudi dobro?

En pogled na Štajersko, Koroško in Primorsko nas prepriča, da ne.

Nerazumljivo pa mi je, zakaj se morajo neki uspehi doseči prav na škodo Slovincem! Če se uže »spravljivost« v tem kaže, da mora jeden odjenjati, zakaj ne bi enkrat tudi Nemci odjenjali?

Nadejamo se torej, da vlada pripravi enkrat Celovčane, Mariborčane in Celjane na to, da v šolah slovenščino uvedo. Zakaj moramo prav mi zmirom strugo tako kopati, da povodenj čez naše travnike prihaja? Kočevjarji v sredi Slovincem so gotovo tudi potrebni znanja slovenščine, prav tako Celovčani, Mariborčani itd. Kako je to, da prav tam ni treba donášati nobenih žrtve za »spravljivost«?

Dovolite, gospod urednik, da se poslužim prav trivijalne primere. Če se v krmi dva spreja, svetujejo gostje navadno tistemu, katerega za slabejšega imajo, naj molči ali pa naj se odstrani, ako bi tudi prav imel.

Zakaj pa štajerski Slovenci, katerih je 400.000, ne dobijo nijedne narodne srednje šole, mej tem, ko se je 20.000 Kočevjarjem dala spodnja gimnazija »zavolj spravljivosti«!

Taka »spravljivost«, pri kateri imamo le tri Slovinci trpeti, žalostna je za nas.

Z Dunaja, 1. novembra.

Kakor koncem minolega šolskega leta, tako so tudi v začetku tega leta nemško-nacionalni dijaci in njih stekliši Maasena predavanja motili, in sicer tri dni zaporedoma. Uže vlni se je čudom dundilo, da ministerstvo tako mirno gleda te nered, letos pa je vendar udarila strela

— pravi se — da preti ministerstvo juriščno fakulteto zapreti, če ne bo miru. Dvorni svetovalec Exner, dekan, vedel se je silno smešno, da ne rabim družega izraza — in je skoraj ponižno prosil dijake, naj vendar uže hoté neumnosti na klin obesiti.

Profesorja Lorenca, znanega nemško-nacionalnega zgodovinarja, vendar je začela vest peči, ko je videl, kako vragove je vedenje nemških politikarjev in profesorjev vzrodilo in je javno obsodil tako početje, češ, da ni vreden remenja odvezati Maasenu glede znanstvene vrednosti, da obžaluje razpor svoj z možem, ki je kras vseučilišča. Ali mož tega poprej ni vedel, da je to še le zdaj iztuhtel?

Ostro bi obsodili moža, ki v juliju in oktobru istega leta o čistej osebi tako različno misli in govori, ko bi ne vedeli iz domače zgodovine, da se ta lastnost nahaja ubique gentium; tedaj pogrnimo plašč krščanske ljubezni do bližnjega čez tega »zgrivanega« nemškega učenjaka in grešnika.

K. P.

Domače in razne vesti.

Tržaške novosti. Mestni sbor.

XX. seja mestnega zbora je bila v sredo zvečer. Seja se odpre točno ob pol 7. uri. Predsedoval je prvi podpredsednik France vitez Dimmer; pričujoči so bili gospod vladni svetovalec pl. Krekič in 32 poslancev. — Ko se potrdi zapisnik zadnje seje, tajnik mestnega zbora prečita poročilo »Društva mestnih inženirjev in arhitektov« glede napeljanja Reke, in poročilo gospoda inženirja Schmidta, v kojem prosil mestnega župana, naj mu blagovoli odmeniti prostor v mestnej palači, da razstavi projekte in plane končanega trasiranja Tramway na parcu iz Trsta v Gorico, Ajdovščino itd., da si vse lažje ljudstvo more ogledati. Potem se preide k volitvam permanentnih komisij za leto 1883—1884. V komisijo javne snage in ogledovanja so bili izvoljeni: Biasoletto, Borghi, Clescovich, Combi, Degiorgio, Dejak in Richetti. V trgovinsko, obrtniško in poljedeljsko ti-le: Artelli, Bordini, Borghi, Burgstaller, Combi, Brüll, Grablovitz, R. Luzzatto, bar. E. Morpurgo, Nadlišek, Pagan, Pazzo, Segrè, Vivante. V komisijo za vojaške zadeve, javno varnost in anagrafov (statističnih vpisovanj) ti-le: Benco, Richetti, Tommasini, Vidacovich, Vivante. V ono požarov ti-le: Cesare, Perissini, Rasovich, Rossetti, Richetti. Censorjem stenografikih poročil ti-le: Consolo, Domplieri, Pervanoglu, Rossetti, Tommasini, Venezian. V volstvo tržaške šteditnice ti-le: Artelli, Borghi, Buchreiner, Combi, Grablovitz, R. Luzzatto, Morpurgo b. E., Vivaute. V pomnoženi oddelek vodstva tržaške šteditnice ti-le: Brüll, Burgstaller, Cesare, Clescovich, Consolo, Degiorgio, Dejak, Dimmer, Domplieri, Lunardelli, M. Luzzatto, Mavroner, Mauser, Palese, Pazzo, Perissini, Pervanoglu, Piccoli, Ralli, Rasovich, Rittmeyer, Segrè, Venezian, Ventura, Wieselberger. Potrdé se oni za srednje šole in uže odbora za tržaško risarsko šolo in kuratoriji učenih zavodov, ki so uže minolo leto funkcijonirali. Dr. Pimpach poroča v imenu munic. delegacije o prošnji okrajnih glavarjev po okolici, da se jim odškodva voznina pri uradniškem poslovanju. Delegacija predlaga 60 gld. onemu v Bazovici in 40 gld. proseškemu, kar se brez debatiranja odobri. Potem Pimpach poroča o prošnjah podokrajnih glavarjev iz Barkovelj in Rojana, v katerih omenjena prosita, da se jim poboljša plača. Po daljšem debatiranju se prošnji uslišite in določi: podokrajnemu glavarstvu v Barkovlji 280 gld. in Rojanskemu 240 gld. na leto. (Non ho bisogno — ma somma necessità en'è ancora peggio. Soliloquio d'un interessato nell'affare.) Odobri se še 1100 gld. k oddelku za vodo, ulice, sprenjaljšča, in nove hidravlične naprave. S tem je završena javna seja in mestni očetje zborujejo tajno.

»Triester Zeitung« in »Cittadino« poročata, da je v Benetkah »questura« preiskala stanovanja iz Avstrije pobeglih tržaških in isterskih iredentistov, ter pri njih našla dokaj pisem in »planov«, koje zaseže in izroči kompetentnej oblasti v daljno preiskavanje. »Se non erriamo, avvicinarsi l'anniversario d'un martire della causa irredentaria di là da venire. Il Comitato irredentaria (così si dice) delle Alpi Giulie orientali studia il «quando» ed il «come» poter passare all'esumazione dello scheletro del «protomartire».

Novinarski boj. Mej »Triester« in »Tagblatt« se je unel hu i boj; »Tagblatt« je uže dvakrat »Triester« hudo napadel, in je bil uže dvakrat zaplenjen zaradi teh jako ostrih napadov. Zdjaj pa se bode vsa stvar obravnavala pred porotniki, ker »Triester« toži. Sivar utegne biti jako interesantna in občinstvu gotovo razstavi mnogo umazanega perila; ako se pravda poprej ne poravná, kakor se je to uže enkrat zgodilo, ker ste se obe stranki bale — javnosti.

Nesreče. Mornar Šime Skorič, 16letni mladenič iz Dalmacije, padel je vtorek raz mostu na ladiji stoječi krov, ter se hudo

poškovoval na desno nogo. Javna straža odpelje ranjenca v bolnišnico. — Kuharica krčme »Alla bella Dalmazia«, v ulici »Capitelli«, polila je dne 1. nov. po nesreči z gorko vodo 6 letnega fantiča Franceta Ferrari. Ta je vo-vo izlila na ulico skoz pritlično okno na mimogredočega fantiča. Fantiček se je močno oparil. — Straža je odpeljala v bolnišnico 27 letnega bolnega čevljarja iz Trsta, ki je ležal na tlaku pred palačo »Panfilia«. — Andrej O. 30 letni Tržačan, kmet, moral je v bolnišnico, da si zdravi dva hudo poškodovana prsta na levi roki. Kako se mu je nesreča pripetila in kde, tega neče povedati.

Tepež. Kaj je trši butelja ali glava — fizikalno resnico najbolje čuti in pozna Elizabeta Krištof, bivajoča na »Riborgu«. Jelisava vtorek po noči se spre z Marijo Kuzin, ta v prepiru česne s prazno buteljo nasprotovalko po glavi, in Jelisava vsa krvava, mora se zdaj zdraviti v bolnišnici. Kuzinovo so straže še tisto noč dele pod ključ.

Straža potrebuje mol Kakor čujemo, s. c. k. policijsko vodstvo v Trstu namerjava pomnožiti javno stražo. To je dobra misel in občno koristna. Mnogo se vsakojake hudobije, da je groza; ljustrvo upije po straži, a ta povsod ne more biti, ker nima sto rok ni sto nog i niti daru vsepriglačnosti — hočem reči: »Mi razpolagamo na premalo množino mož, ki bi nas vsepošno varovali napadov in ti, ki so, ne morejo vsemu kaj! N. pr.: V četrtki ob 6. zvečer so nekateri lumpje (drugače ne zaslužé, da jih imenujemo) raz mostú, ki drži na Greto, metal kamenje in prah na ljudi, gredečo po spodnji cesti, ki drži iz Rojana in Barkovelj v Trst. To je nezaslišano. Bili so trije ali štirje, kakor se sodi doma na Greti. Velika in nujna je potreba »inspektorata« na Belvederju.

Tržaško groblje je bilo oba praznika obiskovano od tisočev in tisočev ljudi vseh stanov, večina grobov je bila odlična s prekrasnimi venci. Pevsko društvo »Jadranska Zarja« je pod vodstvom g. Tanceja pelo žalostinke na grobih rajnkih zasluženi narodnj kov, kar služi temu društvu v posebno čast. Stari običaj Tržačanov, da v vinu vtope svojo tugo, je tudi letos obveljal; po tržaških ulicah je bilo oba praznika obilo pijanih; vendar pa se tudi v tem obziru obrača nekoliko na boljše, česar so v prvej vrsti uzrok ozbiljni časi, to je slabi zaslužki.

† Matevž Pogačnik. poštni kontrolor, vri naš narodnjak, je na vseh Svetnikov dan ob 1. uri nanagloma umrl. Delal je v uradnji i mej delom ga je zadel delo kaplja. Nekemu prijatelju, ki je srečal zjutraj v uradnji gredočega, rekel je: »No, jaz sem dosegel, kar sem mogel, zdaj je konec, pa si tudi nič več ne želim.«

Štipendije. Razpisujejo se 3. št. pendije za dijake mestnih srednjih šol po 105 gld. letnih. Prosilci naj uležo svoje dokumentovane prošnje pri tukajšnjem magistratu, najdalje do 15. novembra t. l. Prošnjam je treba priložiti spričala zadnjih devet pol šolskih let.

Izpred sodišča. Mate Gregoretti iz Dvora v Istri (Corte d'Isola), 28 letni oženjen mož in oče več otrok, zatočen javnega prisilstva s prevaro, dobil je dne 29. t. m. šest mesecev trde ječe.

Velika beseda delalskega podpornega društva v »Monte verde« je zopet pokazala veljavo in upliv tega društva. Akoprem je bil vstop omejen le na družabnike in njih povabljenice, pri vsem tem se je nabralo uže pred začetkom besede toliko občinstva, da je bila dvorana in obširna galerija prenapolnjena; po prodanih listkih in po listkih za prosti vstop soditi, je bilo okolo 1000 osob, katere naravno niso mogle vse stati v dvorani in so se mnogi morali po koridorih in preisah baviti. — Igra »Mlinar in njegova hči« se je igrala nad pričakovanje dobro in je predstava občinstvo jako zadovoljila. Pred vsem moramo pohvaliti naravno igranje »Micke«, gospodične Anke Kobalove, res krasne prikazni na domačem odru; ona je igrala čisto naravno, dejanju tako primerno, da je globoko presunila vsako čutečo srce; gospodična s takim igranjem res lahko nastopi v vsakem gledišču. Tudi »mati Korenka« predstavljena po gospej Koblarjevi in Županja po gospi Muhovi, obe ti roli ste bili v pravih rokah in gosp. M. Katalan je starega mlinarja tako dobro predstavil, kakor bi se moglo to le od prvih igralcev zahtevati. Pohvaliti moramo tudi gospodično Boletovo iz Kojana, ki je v mestu prvokrat nastopila, pri vsem tem pa predstavljala »Metos« prav naravno in nonsalantno, kakor to mora biti. »Janko«, gosp. Janko Drašček, in »Pivek«, gosp. Cargo, sta svoji nalogi tudi tako izvrševala, da se jima ne more blizo. Mladi in simpatični »Matija«, gosp. J. Schmidt, akoprem še novinec na deskah, ki pomenjajo svet, bil je pri vsem tem doma in nam obeča izvrstnega Jankota, morda uže prihodnje leto. O »grobjarju« g. Jerini, in »duhovniku«, g. T., pa moramo reči, da bolj karakteristično pač nista mogla izvrševati svoje naloge. — V obče se je igra igrala prav dobro, čemer je

dokaz to, da je občinstva pazljivost trajala do konca igre in da je v njem tudi obudila čute, katerih namen je vsa snov te žalostne igre. Škoda le, da se igra ni igrala v gledišču, na prostornem odru, kder bi bile tudi scenerije povzdigovale vtiske. — Kar pa ni bilo letos, bode prihodnje leto, ako Bog dade. Z veseljem moramo pozdraviti novo moč na muzičnem polju, mladega gospoda Abrama, kateri se je pokazal v romanci »La stella confidente«, jako spretnega vijolinista, katerega želimo še večkrat poslušati. — Gosp. Prevec je še od lanskega leta nam dobro znan virtuozi na citrah; ni nam treba skoraj omeniti, da je občinstvo njegovo občutljivo breknanje poslušalo z največjo pazljivostjo, ter svojej hvaležnosti dajalo oddušek se živahnim priznavanjem. Po dovršenem programu je prepeval še mešani pevski zbor delalskega podpornega društva pod vodstvom g. Tanceja in začela se je živahna zabava; da tudi brez plesa ni bilo, to se umeje. Veselje je trajalo do 2. ure popolunoči, in vladal je najlepši red od začetka do konca. — Naj omenimo, da so to veselico počestili tudi nekateri goriški gostje, zastopniki ondotnega delalskega podpornega društva in pa čitalnice goriške. Delalsko podporno društvo pa s takimi veselicami dela čast sebi in slovenskemu narodju; ono je po nekakem v Trstu prevzelo vodstvo narodnega gibanja. Le večkrat tacih in enakih veselje, in rastele bode upliv društva, pa rastele bode tudi zavest slovenskega naroda v Trstu. — Kakor se sliši, vrgla je ta veselica delalskem podpornemu društvu okolo 120 gld. čistega dohodka in tako pomnožila nekoliko tudi društveni penzijski zalog.

S krasa nam piše prijatelj to-le: Bil sem dne 1. t. m. to je v praznik Vseh svetov v Divači v tamošnji cerkvi pri sv. maši. Služba božja se je višila z razpostavljenim sv. Rešnjim Telesom. Pazljivo poslušam, kdaj prično peti, osobito na tako velik dan, ali resnico moram svetu javiti, da ni bilo grla, ki bi katero božjo pesmico peti začelo. Z glavo otrsajoč, premišljujem marsikaj o Divačanih, ki se tako ponosno drže, a cerkveno petje povsem zanemarjajo. Kako gre z narodnim petjem, tega pa ne vem. Divačanom svetujem, naj si omisle lepo cerkveno petje, kajti revna je božja služba, kder ni slišati orgljanja in še bolje pa tam, kder ni slišati ni petja.

Naročbe za koledar in kaži-pot po Trstu za leto 1884 sprejema v Gorici iz posebne vljudnosti tudi gospod Jušt Vuga, odpravnik »Sočea«. Pri njem naročene koledarje dotičnim on sam na dom pošlje.

Ugovorna obravnava uredništva »Slovenskega Naroda« zoper konfiskacijo št. 288 z dne 5. oktobra t. l. zaradi dopisa iz Pulja vršila se je v sredo zjutraj ob 10. uri pred deželnim kot tiskovnim sodiščem, kateremu je predsedoval g. predsednik Gerčar. Votanta sta bila gg. Kapretz in baron Rechbah, državno pravdnikstvo pa je zastopal g. Pajk. — Mislimo, da ne povemo nič novega, da se je konfiskacija potrdila. A ker je gospod predsednik Gerčar pri uzrokih, zakaj se konfiskacija potrdi, navajal mej drugim, da bi se to ne bilo zgodilo, ako bi se bil navel le faktum, naj nam bode dovoljeno, oslanjaje se na gospoda predsednika Gerčarja uzroke, navesti nekaj fakt. Dasi je bil zaplenjen slovenski list, bil je ukaz državnega pravdnikstva za zaplombo nemška, deželna kot tiskovna solinja je potrdila konfiskacijo z nemškimi potrdilom, državnega pravdnika namestnik g. Pajk plaidiral je nemški in tudi predsednik tiskovnega sodišča, g. Gerčar, naznanil je razsodbo nemški, isto tako nagibe razsodbe nemški. In to vse v času Njega ekacelence barona Pražaka jezikovnih naredb! Komentara delati ne gre, saj je dovoljeno priobčevati le fakto! »Was ist mir Hekuba?« (»Narod«.)

G. Anton Štücki, bivši pevovodja ljubljanske čitalnice, imenovan je profesorjem zvezne glasbene zavoda v Zagrebu.

Tatvine in policijske. Mast ga je mikala! Z mastjo se belijo jedila, mažejo obuvata — in tudi žep. Težak N. N., minolo nedelo zagleda na molju »Giuseppina« mladeniča, ki je na roki peljavoz z sodčki masti. Ko bi jednega raz vozička potegnol misli si — to bi bila maža mojemu presuhemu žepu. Skleneno, storenjeno. Ali v najnujšem opravilu ga zapazi nekdo, ki mu račune prečta. — Nekdo je rabil stara železna vratca, in prav ona, ki so zatvarjala kanal poleg »ville Kaufmann« v ulici Tigor. Prišel je po te nepozvan vtorek po noči. — Vtorek po noči straža zajme v ulici »deli« Industrija«, z dolgim nožem oboroženega mehanikarja K., ki je čakal na mimoidočega tovariša, da ga zavratno napade in zakolje. Kdor je pošten in olikan, ne dela si sam pravice, ampak obrne se, kakor zakon vleva, na c. k. sodišče. — Težak Jaka N., kadar ga ima nekoliko pod kapo, domišlja si, da je ves svet njegov. Te dni je razbijal in drobil v ulici »Grosada«, kar mu je prišlo pod roko. Sedaj pa sedi in gleda sonce skoz premreženo okno v ulici Tigor. — Vtorek popoldne, na prostoru »Silos« neznan lojgaritmično raz nekega vozička zaboj

sukanca v vrednosti nad 30 gld. — V sredo po noči nepoklicani tički vlomijo v štucuno št. 8. v ulici »delle Poste« in odnesejo dve vreči, polni kave v vrednosti do 60 gld. in iz predalčka 6 gld. v drobižu. — V krčmi v ulici »del Toro«, je neki kočijaž veselo plesal in prepeval. Mej tem se nekdo približa h konju in kočiji na ulici, ter raz kozla vzame sukno vredno 14 gld. Drago ga je stalo plesanje! — Previdni gospodarji. Zima se bliža, gorke obleke je treba — tako in enako so si domišljali nekoji, ki so zlezli v sredo po noči v stanovanje nekega oglarja in mu pobrali obleke v vrednosti do 25 gld.

S vsi gg. člani »tržaškega Sokolaa« so uljudno vabljeni k »jour fixu«, ali sokolskemu večeru, kateri bode jutri, nedeljo, 4. novembra, pri »Juddman-us« Via Coroneo, št. 23, I. nadstropje. Začetek točno ob 7. uri. K obilnej udeležbi uljudno vabi ODBOR.

Kakšen bo mesec november? Slavnoznaní vremenoslovec Mathieu de la Drôme prorokuje: O prvem kraju, ki se začne 31. okt. in konča 8. nov., zavlada mráz, ki pa ne traje in prevrže se na dež in po planinah na sneg; siloviti vetrovi na morju. Hudo vreme po vsej Evropi in severnej Afriki. Pojavijo se viharji na morju in na kopnem, osobito pa na planinah. Dnevi 3., 4., 5., 6. bodo najhušji. Temperatura izvanredno nizka na Angleškem, Skandinavskem in v severnej, osrednej in južnej Rusiji. Led in poželj po severnih krajih Evrope, v baltičkih pokrajinah, na irlandskem morju in v kanalu »La Manche«. Ostro vreme, osobito po severno-vahodnih in severno-zahodnih delih Francoske, Nemške in gorate Italije. Zmrzuje v Švici, Sivoji, na visokem Dófineji, Tirolskem. Slabo vreme in nevihte na Rudečem morju. Varovati se je nesreč na morju, osobito na Oceanu. Hud mráz v primorskih deželah ob Srednjem morju. Vetrovi in mráz od 9. do 12. t. m. na Nemškem morju, v kanalih sv. Jurija in Bristolkem. V obče slabo vreme na Oceanu, Srednjem morju in severnej Afriki. Bati se je pogostih brodolomov, ne le na širokem morju, temuč i ob bregovih Nemškega, Srednjega morja in Oceana. V tem času evropske reke in potoki stope čez bregove in bati se je groznih povenjenj. Mrzlo vreme v zadnjem kraju, ki se začne 21. in konča 29. Dež zavlada po Evropi, osobito na Francoskem, ki bode le malo časa trajal: zadnji krajec bo v obče vihar, oziroma vetroven in srednje, oziroma malo deževen. 22. t. m. in od 25. do 28. na morju zavladajo strašni viharji. Bati se je velikih nesreč. 30. t. m. oster mráz. V obče bo november zelo hud za severno in osrednjo Evropo, z jako nestanovitno temperaturo; nekoliko mehkeje bo v južnih krajih Evrope.

Nesreče. V Budimpeštu je 30. t. m. zvečer pogorel Renzev cirkus. Konje so oteli i nobena druga nesreča se ni pripetila. — Iz Londona se poroča, da ste ladiji Holyhead in Alhambra skupaj trčile in obe se potopile. Petnajst ljudi je utonilo.

Kako se doseže sprava; temu je znašel policijski komisar v Sarajevu nov pomoček. V nekej kavani sta se sprla dva prijatelja, avstrijska trgovska popotovalca. Beseda je davla besedo in prišlo je do zausnic. Stvar je prišla do policijskega komisarja, ki je razsodbo za nekoliko ur odložil in prepričalcema priporočil, naj ta čas za spravo porabita. A mej tem časom je prišlo do novih zausnic in sovraštvo je do vrha vskipelo. Komisar bi bil rad prijatelja spravil ter je oba obsodil 24, ur v zapor, pa tako, da je oba v eno in isto luknjo vtaknol. Ko je minolo 24 ur zapustila sta luknjo oba nespravljiva sovražnika v najsrčnejšej slogi.

Bučela največja računarica. V začetku minolega stoletja je dal slavni natoroznane Reaumur, od katerega imamo še danes toplomer, učenemu svetu to-le nalogo: »Vzemimo šestvogulato posodo, katero mejje vegaste strani; koliki morajo biti koti, ki pri najmanjšej snovi dajo največ prostora?« Računarji so se te naloge poprijeli, in slavni König je izračunil, da mora en kot čveterovogla znašati 109 gradov in 26 minut, drugi pa 70 gradov, 34 minut. Ta račun so dolgo imeli za resničen, ker nobenemu ni padlo v glavo, da bi dvomil bil o računi velicega matematikarja. Pa kar naglo se oglasi škotski učenjak Maclaurin s trditvijo, da ta račun ne more biti resničen. Njemu, kakor tudi Reaumurju je bilo znano, da imata pri bučelskem lončku ta dva kota 109 gradov, 28 minut in 70 gradov, 32 minut, i da je bučela uganko skoraj enako rešila, kakor König. Njemu se je zdelo čudno i neverjetno, da bi bil pogrešek v sestavi bučelskega lončka, verjetnejše je, da je pogrešek v računu učenjaka. Zdaj je začel tudi on računati, a našel je pravitisti podatke, kakor König. Čuden pripetljaj pa je pogrešek odkril. Razbila se je ladija, katere kapitan in mornarji pa so bili oteti. Pri preiskavi tega pripetljaja pa se je pokazalo, da je imel kapitan lojaritmično tabelico, katero je rabil za

preračunanje podolžnih gradov, i da je ta tabelica imela pogrešek, ki je bil kriv brodoloma. In ta lojaritmična tabelica je bila tista, katero sta rabila König in Maclaurin pri svojih računih, ko sta reševala od Reaumurja dano nalogo. Ko je po pravku tega pogreška škotski učenjak se enkrat nalogo preračunal, našel je, da je razloček dveh minut mej koti, kateri je dobil on in König, in mej onimi bučelnega lončka, prouzročil omenjeni pogrešek. Bučele so tedaj Reaumurjevo nalogo uže davno in pravilneje rešile, nego slavni matematikar.

Gospodarske in trgovinske stvari.

Tramway na paro. Zadnjič smo omenili, da je g. inženir Schmidt te dni razstavil v dvorani stare borse obširne in nadrobne načrte Tramway-a na par iz Trsta na Opčine, Prosek, Nabrežino, Tržič, Gradiško, Gorico, Ajdovščino, Vipavo z dvema postranskima črtama, eno z Opčin v Sežano, drugo iz Ronk v Cervinjan. Po tem novem načrtu odpade črta Miramar Sistjana in pojde Tramway po novej cesti na Opčine, od tam na Prosek, in potem po glavnej voznej cesti v Gorico, tam pa skoz Sempeter, Ovčjodrago in Dornberg, in pride pri Selu poleg Črnic zopet na glavno dunajsko vozno cesto, po kateraj potem nadaljuje do Vipave. — Na Opčinah je zveza s postransko črto v Sežano, katera postranska črta je napravljena z namenom, da se potem iz Sežane nadaljuje čez Kras Tramway v Vipavo dolino in kesnje morda celo do Postojne. — Druga postranska črta ima vezati Ronke s Cervinjanom. — Važnost tega podjetja smo popisali uže pred meseci v obširnem članku; naj zdaj le to dodamo, ker tam še ni bilo rečeno. Tramway bode po najkrajšem potu vezal s Trstom okolo 38 velikih trgov in tam veliko zlažja občevanje s tem prvim avstrijskim trgoviščem; on bode po nekako predstavljaj manjše žilice poleg glavne žile, južne železnice. Današnja trgovina potrebuje mnogih, na vse kraje raztegnenih prometnih sredstev, in dežela, v kateraj se nahajajo taka sredstva v obilnej meri, mora napredovati. — Zbog tega postane Tramway za Primorsko jako koristna naprava, katera povzdigne produkcijo te dežele toliko glede količnosti, kolikor glede kakovosti. Po natančnej kalkulaciji bode ta črta z obema postranskima črtama stala 3 milijone goldinarjev. A na podlagi statističnega materijala je g. Schmidt dokazal, da bi ta črta vrgla vsako leto po odbitih opravnih troških najmanj 427.529 gld., katera svota predstavlja skoro 15% obresti na kapital od 3 milijonov gold. Iz tega je torej razvidno, da ima načrt gosp. Schmidta najboljše šanse, in da bode dotični kapital dobro naložen, in res se tudi sliši, da je novemu projektu uže tudi zagotovljen omenjeni kapital. Ustanovi se namreč akcijsko društvo, kateremu glavni kapitalisti so nekda uže dobljeni. Načrti te dni uže odidejo na Dunaj k ministerstvu, da jih potrdi, in tako smemo izraziti upanje, da se delo prične uže v nekaterih mesesih.

Mi z veseljem pozdravljamo torej ta projekt, posebno tudi zato, ker o njega izvrševanju našemu ljudstvu tudi odpade nekaj dobička; saj je zaslužka silno potrebno. — Vozni načrt nam kaže, da se s tem Tramway-em pride: Iz Trsta na Opčine v 45 minutah za 18 soldov, v Prosek v 62 m. za 24 sol., v Krž pri Trstu v 75 min. za 30 soldov, Nabrežino v 86 min. za 36 sol., v Tržič v 133 min. za 54 sol., v Gorico v 240 min. za 1 gld. 8 sol., v Dornberg v 291 m. za 1 gld. 32 sol., v Ajdovščino v 340 min. za 1 gld. 56 sol., v Vipavo v 354 min. za 1 gld. 68 sol. Iz Trsta v Sežano v 65 min. za 30 soldov. Vidi se iz tega, da bode promet tudi prav hiter in pa po cenl. — Iz Trsta v Gorico bi odšli vsak dan 4 vlaki, iz Gorice v Vipavo vsak dan 2 vlaka, z Opčin v Sežano vsak dan 1 vlak in iz Ronk v Cervinjan tudi 1 vlak, skupaj 8 vlakov in prav toliko vlakov zopet nazaj v Trst. Toliko za zdaj na kratko o tem važnem podjetju; a pridržujemo si, da kesnje še obširneje govorimo o njem, ker smo prepričani, da utegnejo vsi dotični podatki močno zanimati naše čitatelje.

Mejnarodne železnice. Ruska in angleška vlada se dogovarjate, da zgradite skupaj železnico skoz srednjo Azijo in zvežete Indijo z Rusijo in Evropo. Dogovorile ste se uže o tem, da vsaka polovico strokov tega ogromnega dela prevzamete. Dve poti ste v predlogu. Ruska vlada predlaga, naj se izpelje železnica od indijskega Pešvara do afganskega Bakda skoz Boharo v Taškend, ker je ob tej poti zemlja najbolj obljudena in ker Bohara jako napreduje ter je v trgovini imenitna. Angleška vlada pa priporoča pot iz Pešvara skoz Herat in Merv do Hvalinskega morja, kder bi se zvezala s parobrodstvom in kavkaško železnico Baku-Tiflis-Poti in Črnim morjem. — Ruska vlada se prizadeva tudi, da zveže Kitajsko s železnico. Vsi načrti grede od Nišni Novgoroda skoz Kazan in čez Ural v Tjumen, prejšni se dotikajo Perma in Katerinenburga, zadnji pa grede skoz Jelabugo; nadaljevala bi se ta progá skoz

Omsk, Tomsk v Peking, in misli se tudi na postransko železnico na Tibo morje k ruskej luki Vladivostok. Zdaj gre skoraj ves rusko-kitajski promet skozi Kijahto. Tudi se dela na to, da se veliki reki Ob in Jenisej zveže s kanalom in tako napravi vodna pot od Tobola do Bajkala v Kijahto.

Dražbe.

V Podgradu, posestvo Jakoba Valenčiča iz Podgrada, cena gl. 580, dne 24. novembra in 24. decembra. — V Sežani, posestvo Ivana Hvala iz Podgrada, cena gl. 944, dne 13. novembra, 1. decembra 1883 in 10. januarja 1884. — V Kopru, posestvo Alojzija Brumat iz Koprca, cena gl. 1002, dne 24. novembra in 22. decembra. — V Trstu, posestvo Ivana M. Karis in Ivanke Karis omožene Skilian v Čarbolj doljeni, cena gl. 2965, dne 5. in 29. novembra in 22. decembra. — V Kopru, posestvo Ivana Pekar iz Sv. Antona, cena gl. 2068, dne 16. novembra, 16. decembra in 16. januarja 1884. — V Kanalu, posestvo Matije Golja iz Doblara, cena gl. 5560, dne 24. novembra, 22. decembra 1883 in 26. januarja 1884. — V Trstu, hišo št. 2092 Ivana Ginaldini e Dragotina Sivitz iz Trsta, cena gl. 127.020, dne 5. novembra, 6. decembra 1883 in 7. januarja 1884. — V Gorici, posestvo Luka Černe iz Gorice, cena gl. 1150, dne 19. novembra, 19. decembra 1883 in 19. januarja 1884. — V Komnu, posestvo Frana Stepanič iz Zaganje, cena gl. 140, dne 29. oktobra, 29. novembra 1883 in 7. januarja 1884. — V Komnu, posestvo Antona Taučer iz Ivanigrad, cena gl. 1221, dne 9. novembra, 10. decembra 1883 in 11. januarja 1884. —

Tržno poročilo.

Zarad dveh praznikov v tem tednu ni bilo zadnje dni skoro nobene trgovine. V obče pa se zdaj trgovina nekoliko boljša; cene vsa blaga so primerno dobre in kupci se tudi množe. — V zadnjem času se je tudi več novih firm etabliralo v Trstu; le škoda, da ni mej temi tudi kaj slovanskih. Naši ljudje vse premalo važnosti dajejo Trstu, ki vendar v prvi vrsti posreduje trgovino Slovanov. Število malih trgovcev slovanskih pač raste; a da si pridobimo večji upliv, bi bilo treba tudi več takozvanih komisijonarjev slovanskih, dobrih rodoljubov.

Borsno poročilo.

Vsled praznikov ni bilo na borski skoro nobenega posla; kurzi raznih papirjev so tudi nekoliko šibkeji postali.

Dunajska borsna

dne 3. novembra.

Žnotni drž. dolg v bankovcih	78 gl. 70 kr.
Žnotni drž. dolg v srebru	79 „ 25 „
Zlata renta	99 „ 20 „
5% avst. renta	93 „ 25 „
Delnice narodne banke	839 „ — „
Kreditne delnice	281 „ 90 „
London 10 lir sterlin	120 „ 15 „
Napoleon	9 „ 55 1/2 „
C. kr. cekini	5 „ 71 „
100 državnih mark	59 „ — „

Poslano.

Podpisani je šel dne 31. t. m. v prodajalnico suhega mesa in svinjine na trgu San Giovanni, lastnik Rihard Valentinis. Ta mož prodaja kranjske klobase in govori tudi slovensko. — Ko ga pa jaz prašam, ali ima nemške ali slovenske klobase, mi jezno odgovori: «No capis o sciao, ande farve c.....!» Na ta surov odgovor sam jaz popustil prodajalnicu tega suroveža in sem šel svojim potem. Ker pa Slovenci pri tem možu vedno dosti kupujejo, priporočam vsem Slovincem, da se bodo znali ogibati sovražnika našega naroda, saj imamo dosti domaših klobasarjev, katera moramo v prvi vrsti podpirati.

B. Hrvat.

Zaloga najfinejših glasovitih izvrstnih vin isterskih:

Refošk v velikih buteljah muzira, kakor šampanjec, staro, obležano vino za posladek.
Moškato vino, staro obležano muzira, kakor šampanjec, sladko in lepo dišeče v velikih buteljah.
Namizna črna, fina vina istrska v vsakej količosti in kakovosti, močnejša in bolj navadna, v sodih.
Kakovost garantirana, cena najnižja.
 Naročiti se mora hotelj najmanj šest; vina v sodih pa najmanj 56 litrov.
 Na zahtevanje pošljejo se tudi ceniki brezplačno.
 Naročbe pod naslovom:

Stefan Jurišovič, trgovec z vinom, Muggia — Istria.

Za spomin največga slovanskega romanopisca ponujamo si občinstvu prevod Turgenjevega romana

Rudin

obseza 180 strani v malej osmrki le za 30 soldov. Naroča se v Nuova Tipografia — Nova tiskarna, v Trstu, Via Torrente št. 2.

*) Za spise pod tem naslovom je uredništvo le toliko odgovorno, kolikor mu dotični zakon velja Ured.

Oglas.

Naznanja se sl. občinstvu, da ker bo letos god sv. Martina v nedeljo 11. t. m. zatoraj bode v Proseku tudi navadni somenj prav tisti dan. V. P. 2-1

C. k. priv. tovarna Leopold Tedesco & Comp. Dunaj.

Najelegantnejše obleke za gospode in otroke, kakor tudi narodne obleke za male in odraslene dečke. Velikanska zbirka po stalnih najnižjih le mogočih cenah. Posebnost »Nouveautés«.

Podružnica pri 10-4 ALEKSANDRU EISENSTÄDTER v Trstu, Corso št. 2.

Nič več kašlja

10-4 Prvi čaj napravljen po lekarničarju G. B. Rovis, v Trstu, Corso 47 ozdravi vsak kašelj, še tako trdovraten, kakor to spričujejo mnoga naročila. Spričevala in zahvale, ki dohajajo od vseh strani in pa uspehi prvih tuk. zdravnikov. Ta čaj je sestavljen iz samih rastlin in čisti kri, ima dober okus in velja en zavoj za 8 dni 80 soldov. Omenjena lekarna izdeluje tudi pile za prestenje života in proti madronu iz soka neke posebne rastline, katerih uspeh je velik, posebno pri zaprtjem truplu, želodčnih boleznih itd. In se lahko uživajo o vsakem času brez obzira na dijeto. Ena škatlja velja 30 soldov. Plašter in tudi tinktura proti kurjim očesom in debelejši koži — cena 3 plaštrov za kurja očesa 20 soldov. — Ena steklenica tinkture 40 soldov. Edina zaloga v Trstu v lekarni Rovis, v Gorici v lekarnah Cristofolotti in Pontoni, in v Ajdovščini v lekarni Guglielmo. V tej lekarni govori se tudi slovenski.

Alojzija Mayer-jeva

trgovina piva v steklenicah v Ljubljani priporoča izvrstno exportno marcno pivo iz pivovarne bratov Kozler-jev v zabojih po 25 in 50 steklenic. Garantira se šest mesečna obstojnost tega piva. 24-7

G. Piccoli,

homopatichen in aleopatichen lekar. Pri Angelu v Ljubljani, na Dunajski cesti, priporoča p. n. občinstvu po 10 letni skušnji te le izborne zdravila.

Antirrhëumon, najboljša zdravilo proti prehlajenju kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Dr. Mora-vo sredstvo zoper mrzlice je najbolje med vsemi dozaj znanimi zdravili proti spridenju prehajalne mrzlice. Steklenica 80 kr.

Marija pomagaj želočeone kapilice. Omenjeno zdravilo služi v pomoč, ako kdo nima dobrega želočea, ako ima slabo sapo, ako ga napanja, ako se mu peha in ga vije, proti želočeonemu prehlajenju, zlatenici, ako se komu hoče vzdigati, ako boli koga glava (če to ne izvira iz želočea), proti zgagi, ako se dela komu kamen in nabira sluz, proti želočeonemu krču in zaprtju, ako je želočec pokvarjen z jedjo in pijačo, proti glistam, proti boleznim na vranici, jetrih in proti zlati žili, in v različnih mrzlicah. Steklenica 20 kr.

Najboljše in najvplivnejše prave norveške pomuhijevo jetrno olje proti mramorici, rahitisi, plučnici, kašlju itd. Steklenica 60 kr.

Pastile iz sladnega ekstrakta (Malz Bonbon) proti kašlju in prehlajenju, škatlja 10 kr.

Pastilne santoninske; izkušeno zdravilo zoper gliste, škatljica po 10 kr., 100 koščekov 70 kr. 1000 koščekov 4 gl. 50 kr.

Sallolne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritja), plučnim, prenim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.

Naročila se izvršujejo točno po pošti na poštne povzetje. 16-3

Naznanilo.

Podpisani si jemlje čast naznanjati gospodom lovcem in vsem drugim, ki se za to zanimajo, da je glavna zaloga c. k. prašnice in drugih eksplozivnih tvarin pri Sv. Mariji Magdaleni spodnje (S. M. M. Inf.) št. 249 in da se prodaja prah tudi v Rojanu, kampanija »Deižei Sigon«, št. 106 (dodici Moreri). Franc Wolfbeiss, c. k. zajemnik.

Telegram!

Oskrništvo falirane velike anglo-britiške fabrike srebrnih izdelkov prodaje vse izdelke zelo pod fabriško ceno. Kdor pošlje, ali se naroči po povzetju 8 gl. 50 kr., dobi prav krasno namiznino iz najfinejšega anglo-britiškega srebra (ki je poprej veljala gl. 40) Vsak naročnik dobi pismeno poročilo, da namiznina ostane 10 let bela.

- 6 namiznih nožev, z izvrstno jekleno ostrino,
- 6 pravih angl. br. srebrnih vilic iz enega kosa,
- 6 masivnih angl. br. srebrnih namiznih žlic,
- 6 mas anglo-brit. srebrnih žličk za kavo,
- 1 težko angl. br. srebrno veliko žlico za juho,
- 1 mas. anglo-brit. srebrni krčulj za mleko,
- 6 izvrstnih angl. br. srebrnih podložnikov,
- 6 angleških desertnih žlic,
- 6 angleških brit. desert vilic,
- 1 izvrstna popernica in cukrovnica,
- 6 lepih masivnih kupic za jajca,
- 6 najlepših angl. br. srebrnih žlic za jajca,
- 1 krasna tasa iz anglo-brit. srebra 30 cmtr. dolga,
- 1 čajnica najfineje vrste,
- 2 krasna salonska svečnika,
- 4 najfineje tase za sladkor z visokimi nogami,
- 65 kosov stane vse skupej gl. 8.50.

V dokaz, da moje naznanilo ni sleparija zavežujem se javno, če blago ni po volji, vzeti ga nazaj brez ugovora, tedaj brez vsake rizike. Od drugih trdk naznanjena namizna oprava z marko »pravo zboljšano srebro Britania« je navadna šara in jaz tako blago na zahtevo v enakem številu dajem po 1 gl. ceneje, nego drugi. Kdor hoče tedaj dobiti dobro in pristno blago, naj se, dokler je kaj zaloge, zaupljivo obrne.

MORITZ STERN, Wien, II. Vereinsgasse 15. Za centralni Depot fabrike Anglo-britiškega srebra.

Prah za čiščenje zgoraj omenjenega blaga se dobiva v večjih škatljah pri meni. — Škatlja velja 15 kr.

Filialke v Parizu in Londonu. 6-3

Čuda obrtnosti.

Le 4 gl. 50 kr. s c. k. patentom previdena ura z nihalom

z nabijalom in kazalom dne (vov datuma)

iz najfinejšega, poliranega orohovega lesa, lepo kornizirana z nihalom in bronovimi uteži. Razun teh prednosti ima ta ura neprepeljivo lastnost, da se v noči nje c. k. patentirano kazališče sveti v najlepšem, vijoličnem, čarobno lepem sijaju in se za intenzivno svetilno moč jamči 10 let.

Ta zbog nje prednosti jako ugodna ura, je prepotrebna vsakemu, posebno zato, ker naznanja tudi dneve, in sicer je nad kazališčem ure drugo kazališče, na katerem so v rdečeh barvi dnevi od 1 do 31, katere dneve vsak dan kaže poseben kazalec, katerega pomika sam mehanizem ure naprej. Stotine in stotine odjemalcev, kateri so videli in kupili to uro, so bili kar očarani zaradi se nepoznane neverjetno nizke cene.

Mi smatramo si v dolžnost, da čitatelje opozorimo na to, da od kar so poznane ure, še nikoli ni bilo kaj enacega, praktičnega cenega in morda se kaj takega tudi v 100 letih zopet ne nameri.

Svarilo. Vsaka moja ura ima na kazališču pozlačen napis »Patent«.

Naročbe, katere se izvršujejo le s povzetjem, ali pa proti pošiljavi denara z naročbo, naj se pošiljajo na adresu: Patent-Pendel-Uhren-Fabriks-Depot SCHAPIRER, WIEN, II., Schiffamtgasse 20.

Hoffmeisterov parni pokretac (Dampmotor) pokre ni troški 50%, nižji kakor pri vsakem drugem gonilnem stroju, pod garancijo — Patentiran v vseh deželah. Prednosti: — Ni treba posebne kurjača, ne pušča para, ne napravi nobene grampe, ni treba korcesij po gospodkah, ni treba pedlage, ali posebnega dimnika. — Nizka cena, mirni pokret, čisto navadna konstrukcija i. t. d. C. k. priv. tovarna strojev lastnik **H. C. Hoffmeister,** Dunaj, Meidling, Hauptstr. 11. Spričala in svedočanstva gledé poskušnje zavornice (bremze) od gospoda vladnega svetovalca profesorja J. Radinger-ja referenice in o izvršenih delih, nedajle našrte s popisom brezplačno in frankirano.

Vincencij Hmeljak,

izdeluje ročne mline za vsakovrstno žito po najnižje ceni, namreč o 165 do 180 gl.

Na vse prebivalce Avstro-Ogerske. Nujni oklic!

Zarad podedovalne razdelitve so dediči 121 let obstoječe trgovske hiše Ivan Karol Kunzschmidt v seji dne 1. oktobra t. l. sklenili, da dajo v najem doseđanje prostore 15. decembra 1883 in prodajo vse v zalogi nahajajoče se razno blago po ceni, kar stanejo le surovine dotičnih izdelkov. **to-rej skoro zastoj,** da bodo le mogli prostore sprazniti do 1. novembra. To le blago je še v zalogi:

4500 ženskih košulj iz najfinejšega angleškega šifona s pravimi švicarskimi vezenimi vsitki, resnično umetne vezarije, po gl. 1.50 komad in gl. 16.50 tucat.

1500 ženskih nočnih korsetov prav iste baže, prav dolgih in po vsej dolžini vlitimi švicarskimi vezenimi, najelegantnejše napravljenih, prava krasota za vsako damo, komad gl. 150, tucat po gl. 16.50. Iste iz težkega parheta komad gl. 1.60

5600 spodnjih kitlej iz najfinejšega naravnega platna, okrašenih s švicarskimi svinatimi portami po gl. 1.40 komad gl. 15.50 tucat. — Iste iz rudečega kretona, komad gl. 1.50, tucat gl. 16.50, iz težke klobučevine komad gl. 1.75. Iste iz samega težkega sukna, z barvano volno vezane, plisarani z volanti in zobki komad gl. 2.50.

250 tucatov ženskih gač iz najfinejega barheta, bogato nališpanih z zobci, kompletne velike par po gl. 1.25, tucat gl. 14

3560 moških košulj iz najfinejšega angleškega šifona, čveteroobnata prsa, gladka ali vezljana različnih mer okolo vratu, po gl. 1.50 komad, ali gl. 16.50 tucat.

1500 tucatov pregrinjnih garnitur iz damasta z vtekanimi slikami cvetic itd. obstoječih iz prta in 12 tavajolov po gl. 2.85, neobhodno potrebno za vsako hišo, po neizrečeno nizki ceni.

2000 turških brisalnic, vsak komad posebej denjen, z rdečimi dolgimi franžami, prekrasno blago, tucat gl. 3.75.

2000 velikih ženskih fašolov za čez rame iz najfineje berlinske volne z dolzimi franžami v raznih barvah, kakor belih, rujavih, drapanih, kariranih, turških komad gl. 1.20, tucat 12.50.

400 pled-ov za potovanje najtežje baže, jako velikih, iz težkega in dobrega sukna tkani, po elegantnih angleških vzorih, kakor: rujavi, sivi, mešane barve, najfinejših s temnim robcem in bogatimi franžami, kateri so rabljivi kot najlepša obleka, potna, posteljni kolter, šial za dame rabljivi, še celo po 20 letnej rabi, se lahko iz njih naredi dve elegantni obleki, po katerih se pripravijo sukneje in povrhne sukneje 1. vrste poprej gl. 15, zdaj le gl. 5.85, 2. vrste poprej gl. 12, zdaj le gl. 4.85 komad.

300 kosov platna za hišno rabo 80 vatlov, teški, najboljši izdelek za hišno rabo komad 5.50.

Ker cene pavole rastejo, bodo v kratkem še enkrat dražje, torej pri porođamo k hitre naročbi 500 svilnatih posteljnih kotrov iz težke lionske svile, višnjeve, bele, rudeče, belo in rudeče pisane komad gl. 4.—, jako nizke cene. 350 garnitur francoskih pregrinjal obstoječih iz dveh posteljnih pogrinjal in enega pregrinjala za mizo z kravatami iz baržuna, krasno delo in stane vsa garnitura, to je vsi 3 komadi skupej le gl. 7.50.

5000 kosov prestralj iz dobrega težkega platna za vsako, še tako veliko posteljno komad gl. 1.85, tucat 15. Vsak odjemalec blaga v vrednosti najmanj gl. 15.— na enkrat dobi remuneracijo, ali brezplačno eno švicarsko uro iz francoskega pozlačenega bronu Plastika z dolgo verigo; za natančnost se jamči 2 leti.

Naročbe proti gotovemu denaru (po poštne) nakaznici ali pa s povzetjem po c. k. pošti) je treba pošiljati na Erbschafts-Verwaltung Rabinowicz, Wien, II. Schiffamtgasse Nr. 20.